

Η κλιμάκωση

Είναι νόμος ότι η κλιμακούμενη ψυχική ενέργεια πιέζει προς τα έξω υπό μορφήν κλιμακούμενης φυσικής ενέργειας. Η φυσική ενέργεια είναι αντιμουσική: η μουσική ως τέχνη του πνεύματος και των πνευματικών εντατικών καταστάσεων δεν μπορεί να ανεχθεί τη φυσική ενέργεια ως αυτοσκοπό.

Η εγκατάλειψη της εσωτερικής εντάσεως υπό σταθερή δύναμη, υπό σταθερό tempo και σταθερό ρυθμό επενεργεί ως εξασθένιση αυτών των παραγόντων. Εφαρμογή αυτού του νόμου θα ήταν μια δομή crescendo σύμφωνα με το επόμενο σχέδιο:

Ας θεωρήσουμε ότι η ομάδα των εγχόρδων συμπληρώνει ολόκληρο το crescendo μιας κλιμακώσεως και βαθμιαία εισάγονται τα ξύλινα πνευστά και, λίγο πριν από την κορύφωση, τα χάλκινα και τα κρουστά εισάγουν τη

α) στη συνεχή ανιούσα κίνηση ως προετοιμασία και επιρροή crescendo (με ιδιαίτερη σημασία σε εκείνη τη μεταβατική προετοιμασία πριν από το τέλος της Vης συμφωνίας, όπου η ένταση του ανιόντος με το ανασταλτικό συνεχές *pp* φθάνει μέχρι του ανυπόφορου (βλ. παράδ. 10)).

β) στη μέσση των οργάνων περιπλάνηση και καταβύθιση στο βάθος των τελικών μέτρων του allegretto της VIIης συμφωνίας.

Beethoven: Allegretto aus der VII. Sinfonie

13

N. 160189

δύναμη τους στην κλιμάκωση. Αφήνουμε τα βαθμιαία εισερχόμενα ξύλινα χωρίς crescendo ν' αρχίσουν με piano, η αύξηση απλώς των φωνών που παίζουν αποδίδει ένα σημαντικό αποτέλεσμα crescendo. Μετά, μόλις τα έγχορδα φθάσουν το forte, περιορίζουμε το tempo του crescendo τους, και αφήνουμε τα ξύλινα να ανεβούν από το piano στο forte στον ίδιο χρόνο που τα έγχορδα πάνε από το forte στο fortissimo. Εδώ κάνουμε πάλι οικονομία, και, ενώ τα ξύλινα πάνε από το forte στο fortissimo, οδηγούμε τα χάλκινα από το piano στο forte. Εντούτοις στα κρουστά κάνουμε crescendo με το μισό tempo έτσι ώστε στο γενικό fortissimo αυτά να παίζουν mezzoforte. Το αποκορύφωμα στεφανώνεται τώρα από το τελικό τους crescendo ενώ όλα τ' άλλα όργανα εισάγουν την προεγγισθείσα φυσική δύναμη της αυξημένης ενέργειας του ρυθμού, των τονισμών, και της μελωδικής κινήσεως, κοντολογίς ένα γενικό crescendo της ψυχικής εντάσεως.

Συνδυασμός διαφόρων παραγόντων

Ενώ αυτή η κλιμάκωση ολοκληρώνεται δυναμικά, υπάρχει και μια άλλη δυνατότητα να τη χτίσουμε από συνδυασμό των διαφόρων παραγόντων. Στην κλιμάκωση συντελούν:

Η μετάβαση από το legato στο staccato:

Schubert: I. Satz der H-moll-Sinfonie

14

N. 160191